

Puukauppatapojen kehittämismahdollisuudet hintaindeksoinnin avulla

Esitys Maa- ja Metsätalousministeriössä 18.5.2010

Outi Ervasti, Vision Hunters Oy

Matti Sihvonen, FOEX

Timo Teräs, FOEX

VISION HUNTERS

Vision Hunters Oy and FOEX Indexes Oy have prepared this presentation in accordance with the standards of skill, care and diligence generally practised by members of management consultancy profession currently operating in the region under similar conditions.

In no event shall Vision Hunters Oy and FOEX Indexes Oy have any liability under or in relation to this presentation.

All rights reserved. No part of this document may be reproduced in any form or by any means without permission in writing from Vision Hunters Oy and FOEX Indexes Oy.

Although this paper is jointly presented by Vision Hunters Oy and FOEX Indexes Oy, these companies are totally independent of each other.

VISION HUNTERS

FOEX

Sisältö

1. Palautetta puukaupan osapuolten haastattelukierroksilta (Vision Hunters ja FOEX erikseen). Myös Indufor on antanut palautetta indeksijärjestelmistä.
2. Miksi hintaindeksointi puukauppoihin?
3. Indeksoinnin periaatteet ja käyttötavat
4. Raakapuun hintaseurannan ja hintaindeksijärjestelmän kehittäminen

1. Palautetta haastattelukierroksilta

VISION HUNTERS

Palautetta haastattelukierroksilta (1/2)

- Puumarkkinoiden osapuolet kokevat markkinoiden toimimattomuuden suurena ongelmana
- Riippumattoman osapuolen suorittama hintatietojen keräys lisää tietojen uskottavuutta ja käytettävyyttä
- Osallistuminen hintatietojen tuottamiseen tulisi olla mahdollisimman kattavaa ja kilpailuviranomaisten hyväksymää. Lisäksi mukaan on saatava lisää toimijoita (mm. Suomen Sahat)
- Uuden hintaseurantajärjestelmän myötä kaupan osapuolten tulisi määritellä omien hintajärjestelmiensä rooli yhteisessä raportoinnissa
- Osapuolten olisi nopeasti sovittava hintaseurannan spesifikaatioista

Palautetta haastattelukierroksilta (2/2)

- Hintaseurantaa olisi voitava laajentaa kattamaan myöhemmässä vaiheessa koko Itämeren altaan raakapuualue
- Hintaseurantaa hoitavan tahon olisi oltava puolueeton ja sen olisi pidättäydyttävä raakapuun ja valmistuotekauppaa koskevista markkinakommenteista
- Metsäteollisuusyritysten ylin/rahoitusjohto näkee puun hinnan indeksien kehittämisen tärkeänä Suomen metsien hyödyntämisen tehostamiskeinona ja pohjana hintariskeiltä suojautumiseen
- Puun hintaseuranta ja hintaindeksit ovat tekninen, nopeasti ratkaistavissa oleva osa laajempaa toimenpideohjelmää puumarkkinoiden toimivuuden parantamiseksi
- Hintaindeksin olisi tässä vaiheessa oltava yksinkertainen ja riippuvuutta lopputuotteen hintoihin ei liene syytä rakentaa
- Indeksien alaisen puukaupan määrä ja siten hintaindeksien vaikuttavuus olisi määriteltävä.

Miksi indeksointi puukauppoihin?

VISION HUNTERS

FOEX

Miksi indeksointi puukauppoihin?

1. Luottamus puukaupassa lisääntyy
2. Puukaupan aktivointi, metsänomistusrakenteen ja metsäomistuksen kehittäminen
3. Kysynnän ja tarjonnan kohtaaminen, hinnoittelun ja kauppatapojen kehittäminen
4. Mahdollistaa metsämaan, puuvarastojen ja metsäyritysten arvonmäärityksen
5. Hintariskien hallinta
6. Hintavertailujen, myös kansainvälisten, mahdollistuminen

Luottamus puukaupassa lisääntyy

- Jatkuva avoin hinnan/hinnanmuutosten seuranta , joka perustuu sekä myyjien että ostajien hintatietoihin, lisää **luottamusta puukaupassa**
- Yhdistämällä raakapuun hintatiedot tuotehintojen hintasarjojen kanssa saadaan **yhtenäinen kokonaisuus** raaka-aineilla käytävässä kaupassa ja puun bioenergia- ja metsäteollisuuskäytön vertailussa
- Suomalaisen teollisuuden laajan hankinta-alueen vuoksi raakapuun hintavertailu on vähitellen syytä ulottaa **koko Itämeren alueelle**, etenkin Pohjoismaihin, Baltiaan ja Luoteis-Venäjälle

Puukaupan aktivointi, metsänomistusrakenteen ja metsäomistuksen kehittäminen

- **Metsänhoitoyhdistykset** voisivat tarvittaessa edistää jäsentensä suojautumista hintariskeiltä ja siten aktivoida edelleen puukauppaa.
- Puun ostaja ja myyjä (sisältäen myös valtion yhtiöt) voisivat tehdä **pitempiaikaisia sopimuksia**. Sopimusten hinta voidaan sitoa indekseihin.
- Myös **metsäpalvelusopimusten** puun myyntihinnat voitaisiin sitoa indeksiin.

Kysynnän ja tarjonnan kohtaaminen, hinnoittelun ja kauppatapojen kehittäminen

- Indekseistä vastaava taho voisi olla **yhteistyössä mahdollisesti perustettavan puun pörssikauppaa harjoittavan yrityksen kanssa**
  - Puun hintaindeksit voisivat toimia viitehintoina pörssikaupassa
  - Toisaalta pörssikaupan hinnat voitaisiin sisällyttää osaksi hintaindeksejä omalla painoarvolla (volyymisidonnainen)
- Hintatiedot voitaisiin kerätä myös **energiapuun osalta**; FOEX on jo käynnistänyt pellettien ja energiapuun hintatietojen keruun
- Yhtiöiden väliselle puuerien vaihdolle olisi **käytettävissä puolueeton viitehintaa**
- **Indeksointi tukee standardisointia ja yhteisten kauppatapojen kehittämistä**

Hintaindeksit arvon määrittämisessä

- Indeksointi on **metsän/puun arvon mittausväline**
- Indeksointi voisi toimia monin eri tavoin **arvon määrittämisen välineenä**
  - Raaka-aineet
  - Varastot
  - Sisäiset siirrot
  - Kirjanpito
  - Vakuutusarvot yms.
- Arvonmäärittästä voivat hyödyntää
  - Yritykset
  - Julkisyhteisöt, mm Metla
  - Rahoitus/vakuutuslaitokset
  - Kirjanpito- ja lakiasiantuntijatoimistot yms kaupalliset toimijat

Hintavertailujen, myös kansainvälisten, mahdollistuminen

- Puun hinnat eri maissa tavaralajeittain ja hakkuutavoittain
- Teollisuuden puun hinta vs energiapuun hinta
- Puun hinta vs lopputuotteiden/jalosteiden hinta (ei kuitenkaan ennuste)
  - Sahatavara
  - Levytuotteet
  - Sellu
  - Paperi
  - Sivutuotteet (hake, puru, kuoret, yms)
  - Energia

Indeksit hintariskien hallintavälineenä

- Mahdollisuus kehittää puun **hintariskien hallintaan liittyviä indeksituotteita** pankeille ja muille rahoituslaitoksille
- Puun energiakäyttöön liittyvien tuotteiden kehittäminen energiateollisuudessa jo käytössä olevien hintariskiltä suojautumistuotteiden tueksi
- Teollisuuden investointien rahoitusta voidaan edesauttaa osoittamalla, että **hintariskeiltä on suojauduttu**. Mm energiateollisuudessa rahoittaja usein edellyttää hintariskeltä suojautumista.
- Luotettavat indeksit tukevat myös **uuden yritystoiminnan syntyä** esim. lämpöyrittäjät
- Puun business-to-business hintaindeksejä on jo käytössä

3. Indeksoinnin periaatteet ja käyttötavat

Miksi puolueeton kaupallinen toimija on paras taho hoitamaan raakapuun hintaseurannan?

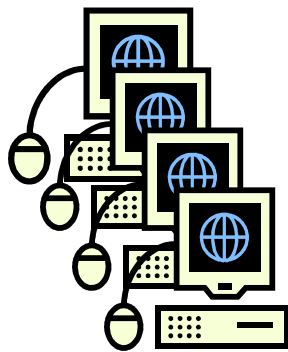
- Kaupallisen toimijan **tuloksen teko perustuu siihen, että sen hintaindeksiä käytetään sopimusten ja hintariskeiltä suojautumisen viitehintana.**
- Luotettavuus varmistetaan keräämällä **sekä myyjien että ostajien hinnat** (mahdollistaa vertailun ja lisää ilmoitusvalmiutta)
- Kaupallisen toimijan **ei tule ennustaa hintakehitystä** eikä antaa kommentteja siitä ”mitä pitäisi tapahtua”
- Eri osapuolilta tulevat yksityiskohtaiset tiedot voidaan yhdistää laajemmiksi kokonaisuuksiksi joissa tärkeintä on **muutoksen oikea mittaus kahden ajankohdan välillä**
- Raakapuun **hintaindeksit voidaan laajentaa** koko Itämeren altaan alueelle ja haluttaessa jatkossa kytkeä/verrata lopputuotteiden kotimaisiin tai kansainvälisiin hintoihin/hintaindekseihin

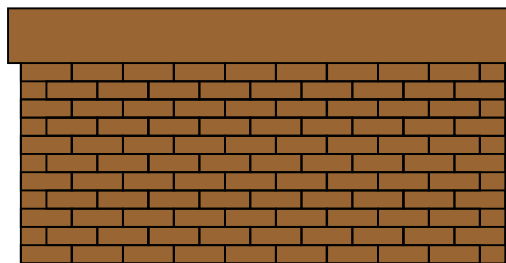
Indeksoinnin periaatteet

Yksittäiset hintatiedot
kaikilta puukaupan
osapuolilta

- Omat yhteenvedot
- Sovitut alueelliset ja valtakunnalliset yhteenvedot

Tiedon varastointi
ja palomuuuri

Sovitut yhteenvedot

Data ilman
tunnistetietoja

Kaupallinen
toimija

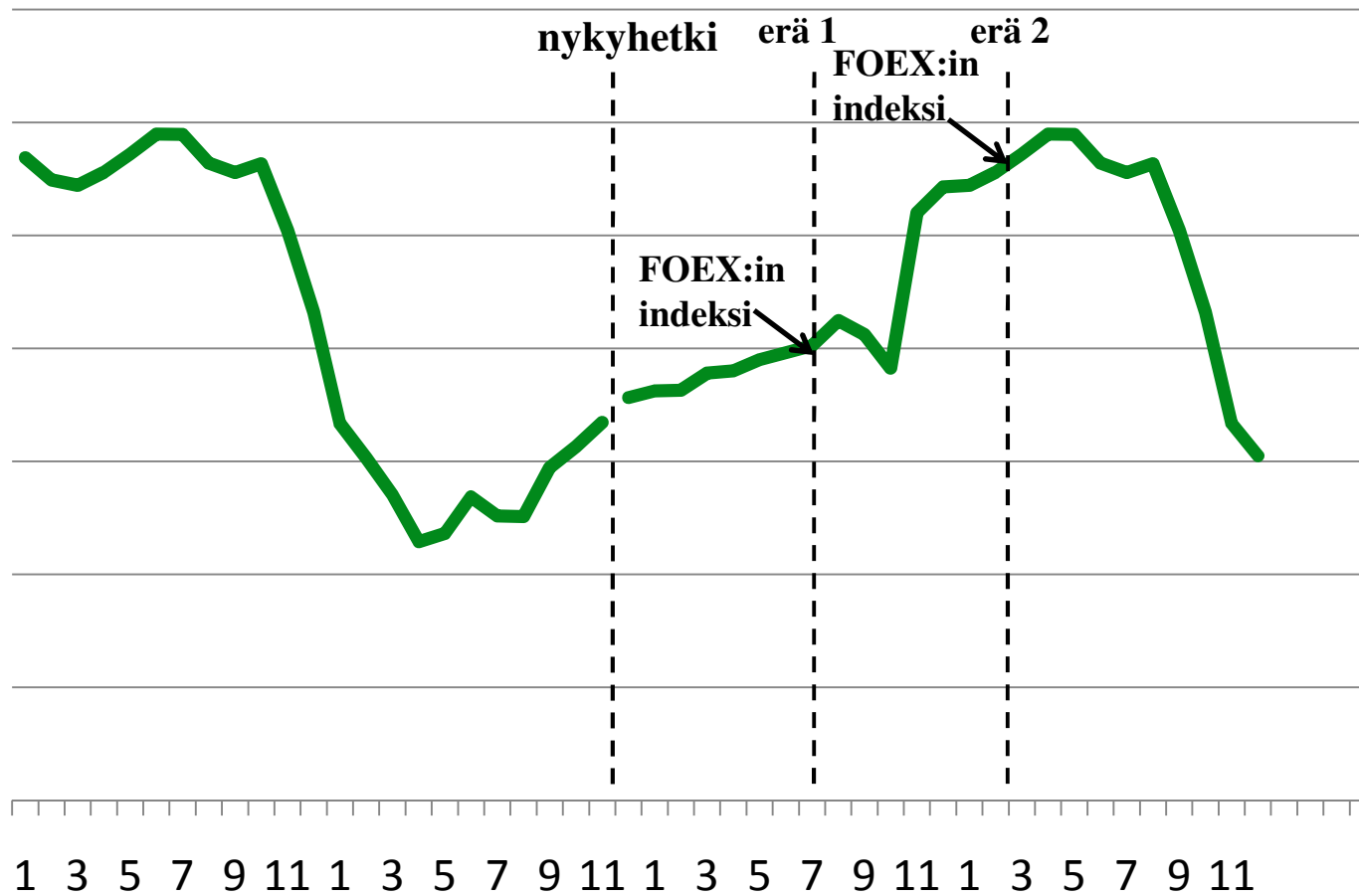
- Julkiset raakapuuindeksit sovituille jakeille
- Yhteenvedot julkiselle vallalle

VISION HUNTERS

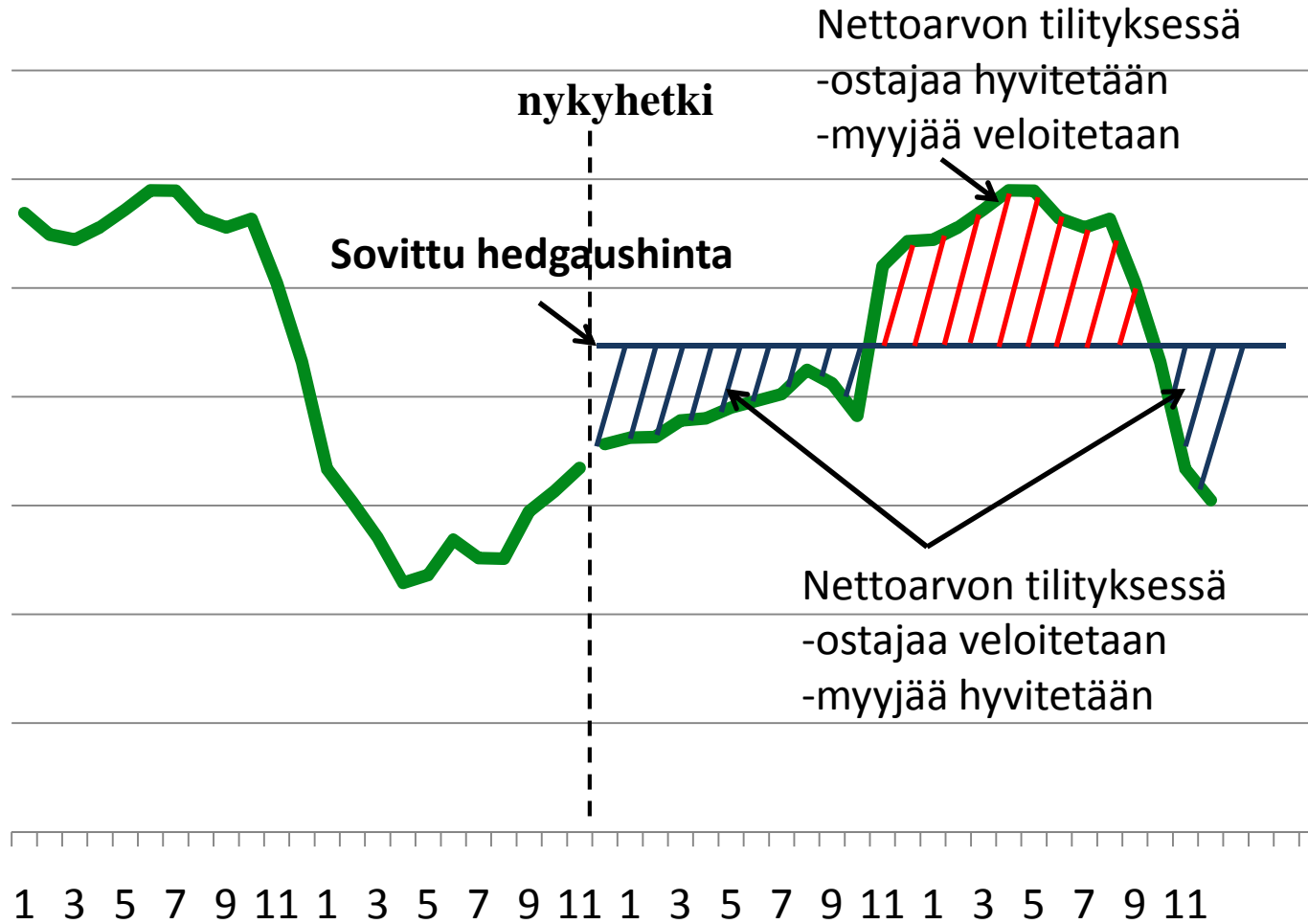

Indeksi toimitussopimuksen viitehintana

Indeksin käyttö hedgauksessa*

* Hintariskeiltä suojautumisessa

VISION HUNTERS

4. Raakapuun hintaseurannan ja hintaindeksijärjestelmän kehittäminen

Raakapuun hintaseurannan ja hintaindeksijärjestelmän kehittäminen

1. Suunnittelu

- a) Työryhmän muodostaminen (myös fasilitaattori) ja toimeksianto
- b) Kerättävän tiedon spesifikaatio/rakennettavien indeksien spesifikaatio
- c) Tiedonkeruun periaatteista sopiminen
- d) Tiedon jakelun periaatteista sopiminen
- e) Konsultointi kilpailuviranomaisten kanssa

2. Tietojärjestelmän kehittäminen

- a) Internet-pohjaisen järjestelmän kuvaus ja tarjouspyynnöt
- b) Järjestelmän kehitystyö
- c) Tietoturva-auditointi ja testaus
- d) Kilpailuviranomaisten hyväksyntä

3. Käyttöönotto ja testaus

- a) Koekäyttö suppealla osallistujakunnalla
- b) Käyttäjäkoulutus; koulutetut jatkavat koulutusta vaikutuspiirissään

4. Julkistus ja lanseeraus

- a) Järjestelmän käyttöönotto
- b) Järjestelmästä tiedottaminen

5. Kaupallinen hyödyntäminen

Aikataulu

